

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Évesre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A bolgár kertészkedés jelentősége.

A balkáni szövetségesek háborúja némi tanulságot szolgáltatott a magyar termelő és fogyasztó közönségnek is, amennyiben figyelmét egyelőre jóformán ismeretlen foglalkozás, a kertészkedés felé fordította.

Tudvalevő, hogy vidékünkön sok bolgár kertészkedő van, — tévesen szerbeknek mondják, — kik zöldséggel látják el a piacot, s ezeket a háború kitörésekor katonai kötelezettségeiknek eleget tenni, behívták. Nálunk jóformán csak a nyomorékok, gyerekek s az elaggott öregek közül is csak némelyek maradtak. A bolgárok színvirága a háboruba ment, úgy, hogy az itteni kertészetük egyelőre megakadt s a piacon annyira érezhető volt a hiányuk, hogy méltán gondolkodóba ejthette az arra hivatottakat, hogy ilyen irányban intézkedjenek. Mert ami egykét paprika s egyéb zöldség-sátras bolgár itt maradt, az oly árakat szabott a konkurrencia hiánya folytán, hogy a fogyasztó közönség, a szó szoros értelmében véve, inkább koplalt, sem hogy azt megadta volna.

Ez a figyelemre méltó körülmény hívta fel a közfigyelmet a kertészkedésre! Elvégre nemcsak a bolgárok tudnak kertészkedni! Mert, bár ez a foglalkozás nagy utánjárást igényel, nagy fáradságba kerül, de ki ne volna hajlandó oly foglalkozást üzni, mely a jelen viszonyai közt egyike a legjövedelmezőbbeknek.

A bolgár, melynek egész vagyona szekereből, alacsony kis lovából s egy számba alig vehető forgótőkéből áll, valamely város, mint pl. Szászváros közelében is, bérel 2—3 hold földet, s abból fenntartja magát és egész családját. A néhány hold föld neki legalább is ötször oly jövedelmet hoz számára, mint ugyanolyan minőségű föld egy magunkfajta gazdának. Az képes fizetni egy hold bérelte fejében 160—200 koronát, s mégis a jövedelem aránya ugyanaz marad! Horribilis ár ez, mikor a Maros mentén rendes körülmények között holdanként maximum 90 koronáért már bérelhetni földet. — A bolgár azonban kényszerítve lévén, a kétszeresét is fizeti, s mégis egzisztálni tud. Igaz, hogy a föld megérzi a

szorgos bolgár kezét, mert egy talpalatnyi rész sem marad műveletlen alatta s emellett egy gyűszünyi erő sincs abban, melyet saját érdekében ki ne használna és saját céljaira ne gyümölcsöztetne. De hát az erő-elvonást pótolni lehet trágyázással, s egyéb mesterséges eszközökkel, s akkor nem folyhat — rabló-gazdálkodás.

Felmerül tehát a kérdés, hogy „mi“ mért nem kertészkedünk? A felelet ez: A magyar elem, mielőtt uj, ahhoz nehezen szokik, s csak hosszú, beható megfigyelés után jöhet arra, hogy belássa azt, ami javára szolgál.

Már pedig az említett Balkán-háború elég bizonyosságot tehetett arról, hogy mily nagy előnye van a kertészkedésnek. Az a paprika, paradicsom, hagyma s más efféle jelentéktelennek látszó kerti vetemények oly horribilis összegeket biztosítanak, hogy szinte hihetetlen.

Csak egy esetet hozok fel:

A paradicsomtermés egy magyar holdon okszerű mivélés mellett 150 métermázsát tesz ki. (Ez azonban még fokozható.) A paradicsom kilója, illetve métermázsája, számítva a legalsóbb piaci árt 8 fillér, illetve 8 korona. — Odajutunk tehát, hogy egy hold 1200 koronát jövedelmez. Ez azonban, mint a jelen évben is, kilója lévén vidékünkön 30—40 fillér, — megkétszereződhetik, megsokszorozódhatnak. S még több haszon érhető el akkor, ez azonban már nagyobb utánjárást és fáradságot igényel, ha mint paradicsomfőzetet értékesítjük. Egy métermázsá középminőségű paradicsomból átlag 75—80 liter paradicsomfőzet készíthető. Adjuk el literét csak 40 fillérért s már 4500 korona jövedelmet érhetünk el.

Kell-e tehát ezen adatoknál égbekiáltóbb s eklatánsabb bizonyíték, hogy a kerti gazdálkodás mily fontos és mily jövedelmező foglalkozás.

Sajnos, ennek jelentőségét kevesen értik meg s csak a sablonos buza és kukorica, meg a bab termelése mellett maradnak meg s nem gondolnak avval, hogy más, több jövedelmű foglalkozási ág után is nézzenek.

Ne csodálkozzunk tehát, ha az a teher, mi az ingatlanok C. lapjait egyszer megfeküdte, onnan nemcsak hogy nehezen tűnik el, hanem ott marad időtlen-időig apáról-fiúra s így tovább.

Mindezekután eléggé nem ajánlható tehát, hogy különösen a kisgazdák, kertészkedéssel foglalkozzanak s majd később be fogják látni, hogy ez iránti tevékenységüket feltűnő és szokatlan siker fogja koronázni.

Baár Tibor.

Az iparosok becsülete.

Sokszor hallottam a panaszt, hogy az iparosoknak a társadalom nem adja meg azt a tiszteletet, amelyet szorgalmas, becsületes munkájuk után joggal elvárhatnának.

Azok, akik lenézik az iparost, mert dolgozik, mert nincs élesre vasalt nadrágja és elég édeskés modora, természetesen nem jöhetnek figyelembe. Mert az az ember, aki ma is így itél, szegény, szájalomra méltó teremtes. Bár jól tudom, hogy Magyarországon ma is igen sokan vannak, akik nagyon kevése becsülik azokat az iparosokat, akiknél évekig vannak rendezetlen számláik. Kivételes esetek természetesen vannak, pl. a képviselőválasztás, amikor mindenki „polgártárs“ és kivételes tisztelettel adóznak nekik az ügyvédek is, akik nevükben felszólítják a fizetni nem szerető urakat számlájuk rendezésére. És kivétel természetesen minden okosan gondolkozó ember, aki lelkiileg is a mai korban él, s nem rabja, hülye, divatjamult, kasztrendszert reveláló társadalmi előítéleteknek.

Tegyük fel már most, hogy egy ideális demokratával van dolgunk, aki nem érdekből, hanem okos meggyőződésből tiszteli az iparosokat. Aki nem bánja, ha egy gentrisarj nem áll vele szóba azért, mert egy csizmadiával pertut ivott. És tegyük fel, hogy ez a demokrata egyszer úgy fakad ki egy iparosra: „Ez már mégis disznóság!“ Ebben pedig körülbelül ez van összetömörítve: „Én megadom a kellő tiszteletet mindenkinek, de elvárom, hogy az az iparos, mint minden más tagja a társadalomnak, becsületes munkával szolgáljon rá arra az elismerésre. A folytonos hazudozás azonban nem fér össze a becsületes munka fogalmával.“ Demokrátánk t. i. cipőt rendelt és a mester határozott terminust ígért, s emberünk — a pontosághoz lévén szokva — természetesnek találta, hogy a cipő meg is lesz a megígért időre. De nem lett meg. Egy másik megígért időre sem lett meg. S mikor végre mégis meglett, nem volt jó. A harag tehát érhető. Ezzel szemben a cipő drága, nem mindig tartós és nem mindig talál. A mester azt mondhatja, hogy drága a munkás. Rendben van. De kérdezzük meg a munkásokat is. Egyik sincs meglegedve a bérrrel, s szidja a mestert, aki — bár keveset fizet — azt is szigorúan megtiltotta, hogy magánmunkát vállalhassanak. Mindekhez azonban semmi közöm sincs. Nekem az a fő, hogy megrendelt cipőmet a megígért időre megkapjam és teljesen megfelelő legyen. Ha ez nem történik meg, s cipő helyett azzal szurják ki a

szememet, hogy „még nincs meg kérem szépen, de ekkor-megekkor meg lesz“, s akkor sem lesz meg, kezdem szégyelni magam, hogy olyan nagy demokrata vagyok.

Még csak a szabókról pár szót.

Zárjuk ki teljesen a humort, mert ez megszire elvezetne tárgyunktól, s nem is való ide. Tehát nem megegünk, csak makogunk.

Egyszer — ugy október közepén lehetett — télikabátot rendeltem egy előkelő szabónál. A szabó annyira előkelő volt, hogy páholyba járt, városatya volt, s mágnások is dolgoztattak nála. Ilyen volt mint ember. Mint szabó nem volt ilyen kedves. Pl., hogy csak saját észleleteimről beszéljek, megtette velem azt a minden üzleti elvvel homlok-egyenest ellenkező gyalázatot, hogy november 1-ére megígért télikabátot, november végére készítette el. Addig — farkasordító hidegekben — éppenséggel nem ilyen időre készült felöltőmben dideregtem, s irigykedve néztem nagykabátban sétáló embertársaimra. Igaz, hogy a hazugság jegyében született télikabát szük volt, de nem sokat bántam: örültem, hogy megvolt, bár magamban a városatya-szabót ahhoz a falusi csizmadiához hasonlítottam, aki 5 percig tartó munkáért, egy hétig tartotta magánál cipőmet, miközben a bakternek a korcsmába arról szavalt, hogy az iparosokat nem értik meg. És ez a csizmadia nem volt képviselőtestületi tag. Magamba zárt hasonlatom tehát a szabóra nézve föltétlenül lesújtó volt. — Ugyanez a szabó új nadrágomból úgy kiszabott, hogy mikor fölhuztam, percekig azt hittem, hogy baka vagyok.

A szabók persze minden kifogásra találtak száz feleletet. Nincs meg a ruha? Sok a munka. Szép és örvendetes, de tartsanak több munkaerőt. Drága a ruha? Drága a munkás és sokan megszőknek a ruha árával. Az elsőt értem, a másodikat nem. Pedig köz-tudomásu dolog, hogy nagyvárosi szabók egy meg nem fizetett ruha árát 10 más ruhán, illetve ruha gazdáján vasalják be. Ez pedig nem járja, enyhén szólva.

Száz szónak is egy a vége: pontosság. Mindent meg tudnék bocsátani, de a pontatlanságot, a hazudozást soha. Ez undorító és bosszantó. Ha a cipész, vagy szabó, vagy bárki nem tudja megcsinálni a vállalt munkát, mondja meg szépen, de ne hazudjék. S ha így jár el a megrendelővel szemben, akkor ne csodálkozzék, ha az is el-elfeledkezik arról, hogy a cipőt és ruhát nem ingyen szokták csinálni, sőt mi több: hűtlen elhagyás vétségébe keveredik a cipésszel és szabóval szemben. Mert azt, hogy folyton lóvá tegyék, önértetes ember nem tűrheti, ideges meg épen nem.

Gondolják meg a derék iparosok, hogy ők apák is, s mint ilyenek irgalmatlanul elpáholyják szeretett gyermeküket, ha hazugságon érik. Mi lenne, ha egyszer a megrendelő velük is úgy tennének?! És hová lenne az apai tekintély, ha valamelyik eltárgált gyerek ezt ordítaná az atyjának.

— Tata is hazudozott, mert nem csinálta meg a cipőt, mikorra ígérte.

Akkor aztán hiába verné meg még egyszer a gyermeket, éreznie kellene, hogy a gyermek igazat mondott. Már csak ezért sem szabadna füllenteni. Ma már számolni kell a gyerekekkel is, mert veszedelmesen haladnak. És a közmondással is, mely szerint „könynyebb utólnéri a hazug embert, mint a sánta kutyát.“

Ha az iparosok ideális pontossággal, hazudozás nélkül dolgoznak, társadalmi állásuk föltétlenül erősödni fog.

Rajtuk áll, hogy így legyen. De biztos terminust kérünk erre nézve! Mikor kezdődik a határozott és főként beváltott ígéretkora?!
R. Gy.

A Szászvárosi „Liedertafel“ 50 éves jubileuma és zászlószentelése.

A szászvárosi „Liedertafel“ f. hó 18-án és 19-én ünnepelte 50 éves fennállásának évfordulóját, s ugyanekkor avatta fel zászlóját is. Mondanunk sem kell, hogy az ünnepélyek lefolyása inopozáns volt. A dalegylet vezetősége s annak mindegyik tagja mindent elkövetett, hogy az ünnepély sikerüljön. Az ünnepélyen mintegy 140, többnyire németajku idegen is részt vett, ami nagyban emelte az ünnep fényét.

A különböző szász városok dalárdáit képviselő küldöttségek 18-án d. u. érkeztek meg. E vendégeket magánházaknál szállásolták el. A vendégek tiszteletére 18-án este a „Transsylvania“ szálló disztermében terített asztaloknál ismerkedési est volt, mikor is a „Liedertafel“ és a nagyszabeni „Hermania“ együttesen nép karéneket adott elő. Az ismerkedési est az éjfél órákban ért véget. Dr. Farkas Pál kerületünk országgyűlési képviselője is részt vett azon.

Másnap (19-én) reggel kezdődött a tulajdonképpeni ünnepély. A „Transsylvania“ szállóban volt a gyülekezés, ahonnan az ünnepelők a lutheranus templomba vonultak. A hosszú menet élén a helybeli szásziskola növendékei mentek. Utánuk a város vezetősége, a különböző dalegyletek, a helybeli „Lövészegylet“ és végül a csatlakozó közönség.

A templomban isentisztelet volt, mely után Orendi Gyula lelkész szép beszéd kíséretében felavatta és megáldotta a zászlót. Seiler Jánosné zászlóanya verte be a zászlóba az első szeget. Utána rövid jelmondatok kíséretében még a következők vertek szeget a zászlóba: Dr. Farkas Pál kerületünk országgyűlési képviselője, Szászváros város kulturtestületei és az idegen dalegyletek küldöttségei.

Déli 1 órakor a „Transsylvania“ nagytermében disztribúció volt, melyen mintegy 250-en jelentek meg. Az ebéden hölgyek is szép számmal vettek részt. Az első tósztot Andrae József polgármester mondotta Öfelségére. Seiler János szásziskolai igazgató a vendégtestületekre és a „Liedertafel“ vezetőségére, Schuster Gyula s. lelkész a hölgyekre, Gräf, a szászrégeni dalárda elnöke a „Liedertafel“-re, Dr. Farkas Pál a német kulturára, Kast, a „Hermania“ elnöke a dalra üritett poharat. A 64. gy. ezred zenekara Weber karmester személyes vezetése alatt szebbnél-szebb darabokat játszott az ebéd tartama alatt.

Az ünnepi hangverseny este 6 órakor vette kezdetét ugyancsak a „Transsylvania“ disztermében. A zsufolásig megtelt teremben igazán ünnepi hangulat uralkodott, amikor a katonazenekar belekezdett egy ünnepi indulóba. Ezt követte a „Liedertafel“ vegyeskarának és a „Hermania“-nak szebbnél-szebb száma. Különösen tetszetek „Hermania“-nak a művésziesen előadott Weichedes Liedes c. programm-száma, melyet viharos tapssal honorált a közönség. Ugyazintén a Feldeinsamkeit és a Schwesterlein wann gehen wir nach Haus? c. lírai dalok. A közönség elragadtatással hallgatta és élvezte a hangárnyalatok mesteri szinpompáját. A hangverseny utolsó száma Wagner Richárd alkotásának egyik legszebbike volt: a Wartburgi induló a „Tannhäu-

ser“-ból, melyet a „Liedertafel“, a „Hermania“ és a katonazenekar együttesen nagy hatással adott elő. A közönség ezt a számot is frenetikus tapssal honorálta. Ezzel a hangverseny véget ért. Nem mulaszthatjuk el ezuttal is elismeréssel adózni Schmidt Albertnek, a „Liedertafel“ nagy tudásu karmesterének, valamint a „Hermania“ vezetőjének, Nowák karmesternek, és Weber Józsefnek, a katonazenekar karmesterének, akik tanúságot tettek arról, hogy a vezetéstük alatt álló daltársulat, illetve zenekar művészi alkotásai tudásuknak és szorgalmuknak eredményei.

Szászváros közönsége egy igazán magas művészi színvonalon álló hangverseny élvezetében részesült ez estén.

Itt említjük meg, hogy a zászlószentelési aktusnál a szegbeverésre felhívott helybeli magyar dalárda nem jelentkezett, ami feltűnést keltett. Utána jártunk a dolognak s bebizonyult, hogy az összes dalárdák meghívón fel lettek szólítva az ünnepélyen leendő részvételre és szegbeverésre, de direct felszólítás a magyar dalárdához nem érkezett. A „Liedertafel“ vezetősége pedig elkövette azt a hibát, hogy nem szerzett előzetesen tudomást arról, hogy vajjon a magyar dalárda tudja-e, hogy szegbeverésre fel lett szólítva, s hogy részt vesz-e azon vagy sem. A magyar dalárda nevében beverendő gravírozott szeg meg volt s meg van. Tehát csakis tévedésről és rendezési hibáról lehet szó. Ugyazintén utánna jártunk annak is, hogy a Künkollégiumot miért nem hívták meg külön a zászlószentelésre, illetve szegbeverésre. Válasz: Meghívót küldtek mindenkinek s plakátokon is meghívtak mindenkit. A meghívón rajta volt, hogy a képviseltetést tudatni kell a rendezőséggel. Ez nem történt meg. Hisz-szük, hogy nem tüntetésből történtek ezek, de a rendezőségnek hibájául tudjuk be, hogy ilyen félreértésekre szolgáló módon csinálta a szegbeverésnél a rendezést s elmulasztotta utánna járnai s megállapítani, hogy kik óhajtanak s kik fognak szeget beverni. Megtörtént az is, hogy 2 szász vendég várta a szegbeverésre a felszólítást, de elmaradt az is.

Levél Bácsi-ból.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!
Kedves öcsém uram!

Igazán restellem már, hogy ígéretemhez mérten még eddig becses lapodnak semmit sem írtam.

De hát mit is irjak, hogy lapodat érdekelje? Mert ha azt írnam le, hogy az erdélyi református egyházkerület közszeretben álló püspöke a Méltóságos és Főtiszteletű Generális visitáció élén mily nagy örömmel, ünnepélyességgel volt fogadva f. hó 1-én és 2-án a Sztrigy mentén, avult ócska hírekkel szolgáltnék, azonban olyan dolgokat emlegetnék, amelyek maradandó nyomot hagytak a lelkekben. Ha azt említeném meg, hogy milyen ünnepélyes, felemelő hatásu volt az a látvány, amikor az erdélyi reformátusok szeretett főpapját és kíséretét Bácsi községébe mint vezette az a nemzeti lobogó alatt, felszalagozott 15 tagból álló lovasbandérium, bizonyára te és olvasóközönségünk is kezével kicsinylőleg legyinténének. Pedig hajh, bel szép volt, hát még a kaláni, kitidi és ó-breyei püspökfogadások? Mindmegannyi diadal, melyet a szeretet és az evanghumi felvilágosodás ült!!

A szüretéről nem irhatok, mert Bácsiban az u. n. uri embereken kívül már nem csak szőlőt, de egyéb gyümölcsfát sem ültet. Azért ám, ha más évben, nem mint az idén, van szilva, alma, körte és barack termés, az Istenadta szép, jó része megfeledekezik a nyolcadik parancsolatról, ugy okoskodván, hogy hát

ugy is az Isten adta, hát vesszen belőle, a gazda tudta s akaratán kívül.

Szóval szüretünk nem volt, pedig milyen szép szüretelni való idő jár. Mintha nem az enyészetet hirdető tél felé közelednénk, hanem a tavaszt várjuk. Ugy látszik némelyik fánk tévedésbe esett, elkezdve most október közepén virágot hozni, aminek bizonyosságául egy kis csokor almavirágot megtekintés, esetleg gomblyukba tűzés végett ide is zárok.

A kertemben levő málnabokrok pedig annyira háládatosoknak akarnak mutatkozni az általuk elfoglalt helyért, hogy élvezhető második termést hoztak október hónapra.

Gazdáink örülnek a sok jó és szép időnek s fel is használták, a vetéssel, kukorica betakarítással készen vannak, csak még egy néhány magam fajta, u. n. műkedvelő gazdának (mert most csak az vagyok), van még künn a kukorica szalmája. Soknak már teljesen rendben a szénája a gazdaság terén.

Emlékezzem meg hitelszövetkezetünkről? Erről most nem szeretek beszélni, nem azért mert félek, hogy a sztrigyszentgyörgyi csángó telepések pontatlan, vagyis jobban mondva egyáltalán nemfizetésükkel, elrontják 14-ik éve működő jó kicsi hitelszövetkezetünk nevét, nem azért, hanem mert intézetünknel az ügyek ilyen rosszul nem állottak! Még a jobb módú adósok sem teljesítik kötelezettségeiket s ha fizetnek is késve, pontatlanul, csak a kamat fizetésre szorítkoznak. A pénzt a nép nagyon keresi. Mi a hitelnyújtást meg kellett szorítsuk. Szóval míg egyfelől örvend az ember egy és más körülménynek, addig másfelől a legmélyebb aggodalom szállja meg.

Még iskolánk és óvodánkról egy pár szót! Iskolánkba beiratkozott 66 mindennapi iskolás, ebből 11 a szomszédos Batiz és Tompa községbeli, Bácsi községére 55 tanköteles esik uralkodván a nemzetirtó egyke rendszer. Állami óvodánkba beírva 52 gyermek, akik közül felváltva feljár 25—30 gyermek. Most a reggeli erősebb hideg miatt gyengén frenventálják a csöpségek az óvodát, a hová különben Bella néniük vezetése alá olyan örömet szottak menni.

Az óvoda felügyelő-bizottságát a kultuszminiszter önagyméltósága kiegészítette 6 nő taggal: Zudor Lászlóné, Istvánffy Endréné, Botha Sándorné, Kovátsik Józsefné, Martonosi Józsefné és Takács Károlyné urnők személyében, kik a f. hó 20-án tartott alakuló gyűlésen tették le a hivatalos esküt.

Nem untatlak már többet!

Isten velünk! A viszontlátásra!

Bácsi, 1913. október 22. bátyád:

Botha Sándor,

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király Szabó László hátszegi albirót ugyanoda járásbiróvá nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Kis- és nagyberivói, pestélyi Berivóy László, néhai kis- és nagyberivói, pestélyi Berivóy János gyalmai földbirtokos és neje szül. vajdahunyadi Décsy Máriának fia f. hó 23-án eljegyezte Vojtek Kálmán aradi tekintélyes gyógyszerész és neje szül. Zakariás Erzsébet bájos és kedves leányát, Ilonkát. Az általánosan ismert és kedvelt fiatal földbirtokos eljegyzéséhez tiszta szívből gratulálunk!

— **Halálozás.** Dr. Óvári Gyula szászvárosi ügyvéd f. hó 21-én meghalt. Az alig 26 éves törekvő, munkás, szorgalmas ügyvédet sorvasztó tüdőbaja vitte a halálba. Vas akarattal és szorgalommal önerejéből küzdötte fel magát az ügyvédség tisztos polcára s a mikor hosszas küzdelmeinek gyümölcsét élvezhette volna, a könyörtelen halál elragadta őt, a munka emberét közülünk. Temetése f. hó 22-én ment végbe általános részvét mellett. Az ügyvédi és bírói kar testületileg vett részt a temetésen.

— **Vármegyei közgyűlés.** Hunyadvármegye törvényhatósági bizottsága e hó 28-án tartja rendes őszi közgyűlését. A 671 pontból álló gazdag tárgysorozatot már minden bizottsági tag kézhez kapta. E közgyűlésen

tölti be a Török Géza nyugdíjazásával megüresedett árvaszéki ülnöki állást is, melyre egyedüli pályázó Kardos Árpád szolgabíró. Ugyanakkor jelölik ki az árvaszéki elnökhelyettesét is és töltik be az árvaszéki ülnöki állás betöltésével megüresedő többi állásokat is. Indítványok a közgyűlést megelőző 24 órával nyújtandók be. Interpellációban sem lesz hiány. Téma van erre bőven.

— **A hunyadmegyei községi és körorvosok mozgalma.** A hunyadmegyei községi és körorvosok dr. Cserey Zsigmond dévai körorvos kezdeményezésére és indítványára a megye törvényhatósági bizottságához kérelmet nyújtanak be, melyben a nyugdíjigény szempontjából a községi (kör) és törvényhatósági orvosi szolgálat közti viszonyosságnak megállapítását kérik. E kéresem teljesítése egy régi, avult felfogás és gyakorlat megszűnését jelentené s lehetővé tenné, hogy a nagy gyakorlattal bíró községi és körorvosok a törvényhatósági orvosi állásokra tömegesen pályázzanak anélkül, hogy az eddigi szolgálatban eltöltött éveiket nyugdíjigény tekintetében elveszítsék. A kéresem teljesítése a közegészségügynek nagy szolgálatot fog tenni s éppen ezért hisszük, hogy a törvényhatóság tüzetesen fog e kérdés megoldásával foglalkozni.

— **Kolera a megyében.** Amitől féltünk, az bekövetkezett, az ázsiai kolera nálunk is felütötte fejét. A bábolnai eset, melyről említést tettünk volt, csakugyan ázsiai kolera, amint azt a kolozsvári közegészségügyi intézet a felküldött vizsgálati anyagból megállapította és erről a megyét értesítette. Ahogy a betegség meg lett állapítva, az alispán elnökletével a főorvos, járási főszolgabíró és járás orvosból álló bizottság azonnal újból kiszált Bábolnára, a tett óvintézkedéseket felülvizsgálták és azokat a jövőre is szigorúan fenntartották. A kolerás Popa György és a szomszédok házai zár alatt vannak, s a külvilági érintkezés felett csendőrség őrködik. Hogy a járvány legalább most nem terjedt tovább, azt a lelkiismeretes köteleességteljesítés mellett leginkább az intézőkörök egyéni buzgóságainak is köszönhetjük.

— **A „Volturno“ hunyadmegyei utasai.** Vajdejről jelentik, hogy privát levelezésből kifolyólag megtudták, hogy járásunkból 5 asszony volt az elsülyedt „Volturno“ hajón és pedig 2 Vajdejről, 3 Romosz helyről. Azt, hogy megmenekültek, vagy pedig odavesztek volna, még nem tudják.

— **Október 31-ét, a reformáció napját** mint minden évben, az idén is megünnepli a ref. Kún-kollegium. Az ünnepély délelőtt 11 órakor kezdődik a diszteremben; programja a következő: 1. Gyülekezeti ének: Te benned biztunk. 2. Imádkozik Tankó Béla vallastanár. 3. Rimbás Lajos szavalja Ábrányi Emil költeményét. 4. Mayer János tanár ünnepi-beszédet mond. 5. Alföldy Béla zenetanár orgonán előadja Mendelssohn VI. parodiáját (op. 65). 6. Fekete Kálmán VIII. és Góczy Albert VII. o. tanulók dialógust adnak elő. 7. Az ifjusági énekkar éneklé Luther-Bach éneke: Erős várunk...

— **Szabad liceum.** A szabad liceumi előadások — mint már jeleztük — f. hó 26-án vasárnap délután 5 órakor kezdődnek. Az első előadás, melyet Mayer János tanár fog tartani, báró Eötvös Józsefről szól. Az előadás kettős szempontból is aktuális. Szeptember 3-án száz éve, hogy Eötvös született. Másrészt tudva van, hogy a magyar közneveltségnek a terjesztésében az ő munkássága igen fontos. Az előadásra felhívjuk a közönség figyelmét. Helyiség a Kún-kollegium diszterme, s nem (mint jelentettük) a Magyar Kaszinó.

— **Három állás betöltése a városnál.** F. év november 3-án jár le az alispán által kiírt pályázat a Szászváros városnál üresedésben levő városi tanácsosi, erdőmesteri és aljegyzői állásra. Nem akarunk elébe vágni a dolgoknak, de annyit előre is megjósolhatunk, hogy a magyar-szász paktum újra sok szóvitára és magyarázgatásra fog okot szolgáltatni. Annak idején a „román club“ a hármas paktumból kilépett s azt átiratilag felmondta, mert a tanácsosi állást nem románnal töltötték be, hanem szásszal. Így jött létre a kettős paktum. A város lakosságának s magának a városnak is — azt hisszük — első és főérdeke, hogy arra való tisztviselőket kapjon s jó lenne már a városi tisztviselők megválasztásánál első sorban erre helyezni a fősúlyt, nem pedig arra, hogy az illető milyen nyelven imádja az Istent. Jó tisztviselő és jó magyar állampolgár, ez kell a város közönségének!

— **A nagyiági tiszt- és altisztikar,** egy tekeasztal beszerzési költségének fedezésére 1913. évi október hó 25-én Nagyágon, a bányaiskola összes helyiségeiben hangverseny és színelőadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendezett. Éjféltkor női szépségverseny volt. A műsor, melynek minden száma kitűnően sikerült a következő volt: 1. Magyar népdalegyveleg. Énekelte: Czeller Henrikné, Loski Jánosné, Czeller Klotild, Horváth Juliska, Czeller Jakabné, Grünwald Amandusné, Bruck Mariska, Loski János, Muntoi Simon, Czeller Jabab és Anger I. Cimbalmos kísérette: Hubának I. 2. „Pofozó-masina“. Bohózat 2 felvonásban. Előadták: Bruck Mariska, Horváth Juliska, Fleck Dénes, Florea Sándor, Filcsák András, Durbák György és Papp Vilmos. 3. „Csak egyszer, vagy kétszer“ kuplé. Énekelte: Czeller Klotild. Cimbalmos kísérette: Tamás Emmuska. 4. „Szerencse fel“ és „Vigan lépünk“, bányászénekek. Énekelte: a vegyeskar. 5. Kuplé. Énekelte: Czeller Klotild. Cimbalmos kísérette: Hubának István. 6. „Bányász induló“. 2 cimbalmos előadta: Anger Ignác és Hubának István. A zenét a dévai első zenekar szolgáltatta.

— **Eladó ház.** Ország-ut 48. sz. a. (román templommal szemben) 2 ház, udvarral, csúrral eladó. Bővebbet ugyanott.

— **Tüzoltó-ünnepség Vajdahunyadon.** A vajdahunyadi m. kir. vasgyári tüzoltótestület 1912. évi augusztus hó 20-án ünnepelte 25 éves fenállásának ünnepét. Nagy idő egy testületnél, ha komoly munkában 25 évet meg tud élni. Még nagyobb idő azonban, ha valamely testületnek oly tagjai vannak, akik ezen intézménnyel együtt megérik annak 25 éves fenállását. A vajdahunyadi m. kir. vasgyári tüzoltótestületnek van két oly érdemes tagja, akik tüzoltói minőségükben megérik e 25 évet. Ezen két tüzoltó bajtárs érdemeit Ő felsége is méltatja, amennyiben Ő felsége által alapított tüzoltói érdemrendből egyet Cserey József helyettes parancsnok és egyet Arzsint Péter tüzormester kapnak. Azonkívül a magyar orsz. tüzoltószövetség szolgálati érmei is ki lesznek osztva. Ezen nagyszabású ünnepség november 16-án délelőtt lesz megtartva, amelyre — mint hírlik — a főispán is hivatalos lesz és ugy a budapesti, valamint a környékbeli tüzoltótestületek is meghivatnak.

— **Tanügyi kulturkép.** (Adalék a magyar közoktatásügyhöz.) A hunyadmegyei lupényi állami elemi iskola gondnoksa bejelentette a kultuszminiszternek, hogy lemond a megbízatásról, ha a miniszter nem intézkedik, hogy az állami iskolában uralkodó botrányos állapotok megszűnjenek. Több mint nyolc-száz gyermek jár az iskolába és erre mindössze nyolc tanterem van. Egy tanítóra átlag százötven gyermek esik. A tantermek annyira egészségtelenek, hogy nemcsak a tanulók, de a tanítók is állandóan betegeskednek. A tanítók nem tudnak lakást kapni, az egyikük a

falu végén egy faházban lakik. Az iskola gondnoksága legközelebb küldöttséget mentet a kultuszminiszterhez, akinek személyesen is előadják majd a panaszokat. A miniszter bizonyára meghallgatja a küldöttséget, sőt ígéretet is tesz a panaszok orvoslására, de hogy Lupényban még sokáig nem lesz rendes iskola és tanítói lakás, az is bizonyos.

— **Hangverseny.** A vajdahunyadi magy. kir. vasgyári zenekar f. hó 18-án este jól sikerült hangversenyt rendezett a vasgyári vendéglő alsó helyiségében. Műsor: 1. Induló. 2. Rákóczi-nyitány. Kéler B. 3. Dolores-keringő. Waldteufel. 4. Kar- és pástordal Tannhäuserből. Wagner R. 5. Pique Dame. Nyitány. Suppée. 6. Téli viharok. Keringő. Fucik. 7. Fáklyástánc. Meyerbeer.

— **A lipcsei csata.** A népek csatája jelzővel ruházta fel a történelem az 1813. október 18-iki lipcsei csatát, mikor az európai államok szövetséges hadai Szászországban, Lipcse mellett megtörték a Napoleon hatalmát. A legyőzhetetlennek hit óriást cudarul megtépázta az 1812-iki szerencsétlen orosz hadjárat is és a leigázott országok a kifáradt és megsebzett oroszán e nehéz állapotát használták ki, hogy földre tiporják. És bár Napoleon lángesze itt is csodákat művelt, de vezéreit a szövetségesek hadai mindenütt verték, míg Lipcse mellett szíven találták a büszke francia sást. És azután jött az elbai vezeklés, a száznapi második császárság és Waterloo. Ami ezután jött, az csak egy hosszú haldoklása volt a világverő nagy léleknek — már többé nem nyugtalanította Európát, csend honolt a csatasíkokon. A minap lefolyt lipcsei ünnepléseken Monarchiánkat Ferencz Ferdinánd trónörökös képviselte s az élén maga II-ik Vilmos császár állt. A francia veterán pedig beszélt fiának azalatt a nagy császár dicsőségéről, a grand Armeeről, Rivoliról, Auszterliczről, Wagramról . . . és a szerencse forgandóságáról.

— **Román színészek Szászvároson.** Megírtuk már, hogy Antonescu Victor román színigazgató az ujonnan szervezett társulatával erdélyrészi körútjában Szászvároson is fog előadásokat tartani. F. hó 19-én 2 előadást, 20-án pedig egy előadást tartott a „Central“ disztermében. A közönség mindkét nap zsufolásig megtöltötte a termet. Az előadott darabokban különösen kiváltak művészi játékokkal Brezeanu, Antonescu és Costescu. A női szereplők közül sok tapsot aratott Antonescuné és különösen Ciucur escuné. A társulat innen Nagyszébenbe utazott.

— **Segédjegyzőválasztás Lónyatelepen.** A petrilai jegyzőség által hirdetett I. és II. segédjegyzői állásra f. hó 10-én d. u. volt a választás. Megválasztottak egyhangulag Gyula Ferenc és Starkenberg Károly okl. segédjegyzők.

— **A „Szászvárosi Magyar-Párt“ vezetősége a következő meghívót bocsátotta ki és küldötte el a párttagoknak:** A Szászvárosi Magyar-Párt-nak f. évi október hó 26-án d. u. 2 órakor a Kaszinó nagytermében tartandó közgyűlésére t. Cimet, mint párttagot meghívjuk, kérve megjelenését. Targysorozat: 1. Tisztujtással kapcsolatban a párt újjászervezése. Dósa Dénes elnök helyett: Fodor Gyula elnök, dr. Görög Ferenc jegyző. Figyelmeztetjük a t. párttagokat, hogy ez a gyűlés a párt további működésére és életére fontos határozatokat fog hozni, s ezért kérjük a tagokat feltétlenül résztvenni e gyűlésen. Azok, akik a pártnak még nem tagjai, vagyis azok, akik a belépési nyilatkozatot még nem írták alá, de a pártnak tagjai akarnak lenni, szintén jelenjenek meg s a gyűlés előtt írják alá a nyilat-

kozatot, hogy szavazati joggal részt vehessenek a gyűlésen. Ideje, hogy a magyar párt sulyra vergődjék, amit csak úgy lehet elérni, hogyha a magyarság minden tagja érdeklődik és részt vesz a párt ügyeiben tartandó gyűléseken. Sokszor tapasztaltuk, hogy gyűlés után itt-ott zugolódnak olyanok, akiknek szája van, de ideje nincsen a gyűléseken megjelenni. Az ilyen urakat jól megjegyezzük magunknak. A képviselőtestületi gyűlésekre a t. magyar fagok közül sokan nem jártak el. A választásoknál majd erre is tekintettel leszünk. Nem egyéni hiúságot legyezni, hanem magyar érdekeket szolgálni választunk „paktum“ szerint is magyar tagokat a képviselőtestületbe. Sajnos, a magyar tagokra e tekintetben sok panasz van.

— **Halálozás.** Sahsler Frigyes szászvárosi tekintélyes iparos szász polgártársunk f. hó 21-én 55 éves korában hirtelen meghalt. Temetése f. hó 23-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **A guradobrai kaszinó** október hó 12-én (vasárnap) tartott ülésében egyhangú lelkesedéssel elnökévé újból Márton Gergely igazgató-tanítót választotta meg. A kaszinó vezetése ismét agilis és megbízható kezekbe kerül.

— **Petrozsény vízvezetéke kész.** Petrozsényban a nagy kiterjedésű vízvezetékét közelebről fogják a használatnak átadni. Az úgy nevezett „sziklaforrás“ vezetéke és a galériák már teljesen készen vannak, s a Wekerletelep vízműveit a közhasználatnak már szeptember 15-ikén átadták. Október végére a vízvezeték teljesen egészében átadják a közszükséglet céljaira. A vízvezeték csőhálózata 36²/₃ kilométer hosszú.

— **Vegyvizsgáló állomás létesítése Déván.** Hunyadmegye már régebben fölirt a kormányhoz, hogy Déván vegyvizsgáló állomást létesítsen. Ezen ügyben a napokban Déván járt a földmívelésügyi miniszter megbízásából Steinecker Lajos dr. miniszteri titkár és Losonczy Lajos dr. a kolozsvári vegykerületi állomás fővegyésze. A kiküldöttek megállapították, hogy az intézet felállítására mulhatatlanul szükséges.

— **Betörés.** Ismeretlen tettesek f. hó 12-én, vasárnap éjjel betörték Nussbaum Adolf dévai lakosnak Aradi-ut 23. szám alatti üzletébe. A betörők az üzletajtót felfeszítve hatoltak be és onnét 200 koronán felüli árut és 30 korona készpénzt vittek el. A betörést csak másnap reggel vették észre, mire jelentést tettek a rendőrségen, mely a nyomozást azonnal megindította. A rendőrség mindjárt másnap már nyomra is akadt, ezt azonban a nyomozás érdekében el nem árulhatjuk.

— **A lupényi új polgári iskola.** Megírtuk annak idején, hogy Lupényben egy teljesen új rendszerű polgári iskola nyílik meg, amelyet az állam segít és ennek eredményétől tette függővé a kormány, hogy az összes polgári iskolákat átreformálják. Az a terv ugyanis, hogy a polgári iskolákat az egyes vidékeknek megfelelőleg ipari, földmívelés, kereskedelmi szakokkal kötik össze és 7 osztályúvá bővítve teljes kész embereket nevelnek általa. A lupényi például bányászatra képez ki. Az első pillanatra világos dolog, hogy ez minő fontos és életbevágó ujtás, mert pótolni fogja az ipariskolák hiányát és az eddig csonka polgári iskolát az életre nevelő iskolává teszi hét éves tanfolyamával. A lupényi iskola második tanítónőjévé Bölony Margit okl. polgári iskolai tanítónőt választották meg.

— **Dr. Becsági János** vasgyári orvos Kálniban fogorvosi működését megkezdette és műfogakat készít, arany vagy platun lidon, ilyen vagy kautschuk lemezen, továbbá arany, platina ezüst zománc, porcellán, cement fogtöméseket végez.

— **Kémnek nézett tudós.** Amint most értesülünk, kellemetlen esete volt a közel múlt napokban a kolozsvári egyetem földtani intézete assistensének, dr. ifj. Ferenczi Isvánnak, ki a földtani társulat megbízásából vármegyénkben Cseb, Bózes stb. környékén geológiai felvételeket eszközölt. A fiatal tudóst, aki csak néhány éve távozott városunkból, de akire bizonyára többen élénken emlékeznek itt még, tudományos munkálkodása közben, amint térképet rajzolt, fényképfelvételeket tett, a nagyalmási csendőrök kémnek nézték s az őrségre szolgálójával együtt bekísérték és csak nagy nehezen engedték szabadon, mikor az egész vidék intelligenciájára hivatkozott s követelte, hogy igazolhatása végett menjenek be vele Algyógyra vagy Szászvárosra.

— **Medgyes város kölcsöne.** A belügyminiszter jóváhagyta Medgyes város 500,000 korona kölcsönfelvételére vonatkozó határozatát. A város a kölcsönt az ottani Takarékos és Előlegezési Egylettől veszi fel.

— **Helyreigazítás.** A múlt számunkban leközölt s Vlaicu Aurél szobrára vonatkozó gyűjtés elszámolásában tévedés történt, amennyiben Schulmeister Gábor nem 10, hanem 20 K-t adományozott a szobor-alapjára. Készséggel helyesbítjük ezt.

— **Szőlészeti és borászati felügyelői kerületbe osztásunk.** A m. kir. Földmívelésügyi miniszter Hunyadmegyéjét Alsófehér, Seben, Fogaras és Brassó megyékkel együtt a nagyenyedi m. kir. vincellériskola igazgatósága felügyelete alá osztotta be.

— **Régi bűn.** Még 1911-ben történt, hogy Petrozsényben a posta csomagoknak a postakocsiból való kirakásával egy postaszak elűnt, melyben egy 4630 koronát tartalmazó levél volt, rövid időre pedig Maderspach nagybirtokos 306 koronás télikabátját lopták el. A megindított nyomozás alapján Vida János nevű kalauzt letartóztatták és 6 hónapi vizsgálati fogság után a bíróság bizonyíték hiánya miatt felmentette Vidát. Ezen felmentés után a máv. fegyelmi bírósága is ítéltette felette és a 4630 kor. megterítésére kötelezte, ennek alapján havonként 30 koronát vontak le a fizetéséből. Az utóbbi időben egy Gorác Mihály nevezetű lupényi váltókezelő feleségét otthagya, más nővel lépett közös háztartásba. Felesége ezért bosszútálló feljelentette férjét a dévai ügyészségnél, azzal vádolva, hogy az 1911. évben történt lopásokat, nem Vida, hanem Gorác követte el. Az ügyészség megkerésére a piskii csendőrség Gorácot! — ki a piskii kórházban fekszik, — letartóztatta. Tekintve a vád súlyosságát, nehogy a vádlott esetleg megszökjék, vizsgálati fogságba helyezték.

— **Milyenek az utcák Szászvároson?** Aki csak egy kis körsétát tesz a városban, az megkapja e kérdésre a helyes, igazi választ: piszkosak, büzősek és szemétdombokkal ékeskedők. Persze az Ország-uton majdnem rendszeren vörös fonálként húzódik végig az a bizonyos illatos „sáv“ ami nem a hadak, hanem a gyepmesterek útját jelzi s még azt is, hogy rendezett tanácsú város volnánk.

— **Hatszáz millióba került a mozgósítás.** Az 1914. év első felére a hadiköltségvetés összege körülbelül 250 millió koronára rug. A közös hadügyminisztérium előirányozott költségvetése tehát a jövő év első felére körülbelül 209 millió, vagyis 1914-ben a haditengerészet és a hadsereg egész szükséglete ötszáznyolcvan millióra fog rugni. Külön javaslatokban fogja kérni a hadvezetőség a fedezetet a katonai készülségre, amelyet 1912. október óta körülbelül hatszáz millió koronára lehet tenni. Különös jelentőséget az ad ezeknek a javaslatoknak, hogy a katonai készülség költségeit a pénztári készletekből és a bankoknál folyószámla-előlegekből fedezték, parlamenti megszavazás nélkül.

— **Olcsó az emberélet.** Lapunk zártakor Algyógyról telephonon jelentik, hogy Mádán, Josiveszk Juon tegnap, f. hó 25-én reggel kertjében pálinkafőzés közben, fejszével úgy vágta agyon Kezán Ávrám a Gáfi szintén mádai lakost, hogy az rögtön szörnyet halt. Tettének oka ismeretlen, de valószínű, hogy az isteni alkohol nagy szerepet játszott ez esetben is. Ujra egy hunyadmegyei emberölés! Több iskolát, kulturát, kevesebb pálinkát és politikát a népnek s akkor megváltoznak a viszonyok.

— **Hirdetmény.** Közhírré teszem, hogy a védtörvény végrehajtásához kiadott utasítás 26. §-a alapján az 1914. évi ujoncállításra kötelezettek összeírása november havában történik. Felhívom úgy a Szászvároson, valamint az idegen helyen született és Szászvároson tartózkodó 1891., 1892. és 1893. évben született állításköteles ifjakat, hogy a jövő évi sorozásra leendő összeírásuk végett november hó 1-től kezdve november hó 30-áig Szászváros város tanácsának katonai-ügyosztályánál (városi tanács 7. sz. hivatalos helyiségében) akár személyesen, akár írásban jelentkezzenek. Azt, aki a jelentkezést anélkül, hogy ebben őt elháríthatatlan akadály gátolná, elmulasztja, kihágás miatt 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik. Együttal figyelmeztetem az állításra kötelezetteket, hogy a védtörvényben megjelölt kedvezmények valamelyikére való esetleges igényük érvényesítése végett, okmányokkal felszerelt folyamodványait a jövő év január havától a fősorozásig a járási tisztviselőnél, vagy a fősorozás napján a sorozóbizottságnak, az orvosi megvizsgálás előtt, nyújtásuk be. Az illetékesi sorozójáráson kívül való állításra irányuló felszerelt kérvényeket a jelentkezésnél kell beadni. A jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a véderőről szóló törvényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a véderőről szóló törvényből folyó kötelezettségeknek nem ismerése által nem menthető. Szászváros, 1913. évi október hó 20-án. Andrae József s. k., polgármester.

Szinészek a megyében.

Heves Béla Déván. Heves Béla előnyösen ismert színigazgató Déván, f. hó 22-én kezdte meg jól szervezett társulatával előadásainak sorozatát a „Faun“-nal. Amint értesültünk, dacára a szomorú pénzügyi viszonyoknak, a színház eléggé látogatott. 23-án és 24-én a „Cigányprimás“, 25-én Molnár Ferenc „Farkas“-a ment.

Október 26-án. Vasárnap d. u. félhelyárakkal: Tengerész Kató. Operett. Este: Csókszanatórium. Operett. (A bérlet.)

Október 27. Hétfő: Telefon. Bohózat. (Piros színlap.) (B bérlet.)

Október 28. Kedd: Éva. Operett. (A bérlet.)

Október 29. Szerda: Éva. Operett. (B b.)

Október 30. Csütört.: Farkas. Vigjáték. (A b.)

Október 31. Pénteken: Sztrájkol a gólya. énekes bohózat. (B bérlet.)

Hidvégi Ernő Vajdahunyadon. A nálunk is ismeretes Hidvégi Ernő színigazgató Staggione-társulatával f. hó 21-én kezdte meg előadásait Vajdahunyadon. A „Vajdahunyad“ laptársunk szerint a társulat a vidék legjobb erőiből van összeállítva.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Esküdtszéki tárgyalások.

Kirabolt házaspár. Szombaton, f. hó 11-én hozott ítéletet a dévai kir. törvényszék esküdtbirósága Zsugár Juon és Zsugár Demián kudzsiri lakosok bűnügyében, kik az ügyészség vádirata szerint azzal voltak vádolva, hogy f. évi április hó 20-án Kudzsir község határában Tomus Györgyöt és nejét botokkal megtámadták, s miután őket ártal-

matlanokká tették, az asszonytól 30 korona készpénzt, a férjtől pedig egy hatlövetű revolvert vettek el. Az esküdtszék mindkét vádlottal 3 hónap és 10 napi fegyházra ítélte, amit azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

Rablás 2 kor. és 40 fillér miatt. Folyó hó 13-án tárgyalta a dévai kir. esküdtszék Fleischer János rablási bűnügyét. Vádlott 1912. évi augusztus hó 1-én este 9 órakor Óraljaboldogfalva és Baresd községek közötti uton Szecsár Józsiától, miután azt csakánnyal addig ültegette, míg eszméletét veszítette, a nála levő 2 korona 40 fillért elrabolta. A vádat Kovács Zoltán kir. ügyész, a védelmet dr. Hollós Vilmos ügyvéd képviselte. Miután az esküdtszék Fleischert a rablás bűntettében mondotta ki bűnösnek, 5 évi fegyházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Hárman egy ellen. Három egyén került kedden a dévai esküdtbiróság színe elé; Muntján Dregics, Dobrin Dregics és Biris Pál galaci lakosok. Mindhárman azzal voltak vádolva, hogy folyó évi május hó 6-án este 9 óra körül előzetes megállapodás szerint Ursik Miklós lunkányi lakost, ki a puji vásárról hazafelé igyekezett, elvezették Galac község egy félreeső helyére, ott botokkal leütötték, tüszőjét és az abban levő pénztárcát, valamint 6 K 32 fillér készpénzt elvették, s azt közösen felosztották. Mindhárom vádlott 1 év és 8 hónapi börtönrre lett ítélve, melybe azonban beszámították a 3 havi vizsgálati fogságot.

Megölt mostohaanya. Dr. Pap Domokos elnöklele alatt szerdán ítélték a dévai esküdtszék Manase Pásztk dumesdi lakos fölö, akinek lelkét szándékos emberölés büntette terheli, mert folyó év augusztus hó 8-án este Dumesd községben egy fejszével megölte 67 éves mostohaanyját, Manace Péterné. Vádlottat az esküdtszék 2 év és 2 havi fegyházra ítélte, melyből két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

Rablótámadás. Csütörtökön és pénteken tárgyalta a dévai kir. törvényszék esküdtbirósága azt a régi betyárvilágba illő rablótámadást, melynek tetteseiként Száva Elek, Mariska Pásztk, Lupsa Elek és Burza György felsőboji lakosokat gyanúsította az ügyészség. Az ügyészség vádirata szerint ugyanis ezévi február hó 27-én éjszaka felsőboj községben Száva bottal, Mariska löfegyverrel, Lupsa késsel és Burza egy nagy fejszével felfegyverkezve megtámadták Hajdu Eleket és nejét, s miután a szobaajtót betörték, Hajdu késszurásokkal, nejét pedig a szájára és fejére irányított botütésekkel pénzüik átadására akarták kényszeríteni. Szerencsére azonban a zaj hallatára elősiettek a szomszédok, s így a tettesek zsákmány nélkül futamodtak meg. A szerencsétlen asszony sérülései oly súlyosak voltak, hogy másnap kiszenedett. Miután az ügyész Mariska, Lupsa és Burza ellen csütörtökön elejtette a vádat, az esküdtszék csak Száva Elek ellen hozott ítéletet, melynek értelmében 1 év és 6 hónapi börtönrre ítélte, melybe azonban beszámították a 7 hónapi vizsgálati fogságot. Vádlott az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

Kettős bűnügy. F. hó 18-án, szombaton tárgyalta a dévai esküdtbiróság a ciklus utolsó bűnügyét. Sztójka Todor vályadobrai lakos ült a vádlottak padján, aki f. évi szeptember hó 7-én Vályadobrán Dubrina Szimuleszket, a fejére mért botütésekkel megölte, Hencz Joszifet pedig ugyancsak botütésekkel súlyosan bántalmazta. Az esküdtszék Sztójkát 5 évi fegyházra ítélte, melyből 1 hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar aranybánya rt., amelynek a hunyadmegyei Botesen van aranybányája 1912. évi zárszámadásában az előző évről áthozott 49 212 K, vesztesége 49 890 K-ra növekedett, tehát a 100.000 K alaptőkének majdnem a fele elveszett.

Hidépítés. A dévai államépítészeti hivatal a zám—bozsáni th. közutat a szeged—temesvár—szászsebesi áll. közutal összekötő

th. közuton létesítendő marosillyei Maros-híd alépitménye, vasszerkezeti és vasbeton szerkezeti, valamint az ezzel kapcsolatos összes utépítési és partbiztosítási munkákra versenytárgyalást hirdett. A híd össznnyílása 200 m., mely össznnyílás 5 részre lesz osztva; a főmeder feletti három nyílás vasszerkezettel, az ártéri két nyílás legfeljebb két-két részre osztva, vasbeton szerkezettel is tervezhető. A 200 m. össznnyíláson felül 20 m. nyílással még egy ártéri híd is épül vasbeton szerkezettel. Ajánlatok tehetőek külön-külön, 1. a híd alépitménye és a kapcsolatos utépítés, munkákra, 2. a főmederhíd két ártéri nyílására és az ártéri hidra vasbeton szerkezettel, 3. a vasszerkezeti munkákra. Ajánlatok november 5-én d. e. 10 óráig nyújthatók be. Az ajánlathoz 5% bánatpénzről szóló nyugta csatolandó.

Dévai Hitelbank rt. felsz. alatt felszámoló a betevőknek egyelőre 50%-os egyezséget ajánlottak fel. A betevők egy része azonban az 50%-os részfizetést nem akarta elfogadni, hanem csődöt kért az intézet ellen a dévai törvényszéknél. A dévai törvényszék a csődöt nem rendelte el. Föllebbezés folytán a kolozsvári táblához került a dolog, amely most új határozathozatalra utasította a törvényszéket. A Dévai hitelbank és a vele együtt fölszámoló Hunyadmegyei faipar rt. most már aligha kerülnek el a csődöt. A két vállalat veszteségei meghaladják a 6 millió K-t.

A Rimamurány-salgótarjáni vas-mű rt. 1913. június végén lezárt mérlegében a 40 millió K alaptőke mellett 12,975.123 (az előző évben 12,131.379) K üzemi és kamatjövedelmet és 552.063 (1911—12-ben 517.317) K-t, mint a gazdaságok és erdők hozamát mutat ki, úgy, hogy a vállalat nyers jövedelme az 1,411.615 (1,287.336) K nyereségáthozattal együtt 14,938.801 K az előző évi 13,936.032 K-val szemben. Az 1,358.200 (1,321.327) K költségeken kívül leiratokra 1,500.000 (1,262.507) K-t fordítottak és az adótartalékba 1,000.000 (1,000.000) K-t utaltak. A tiszta nyereség tehát 11,080.601 K, míg az 1911—12. évi mérleg 10,352.198 K nyereséggel zárult. Az osztalék úgy, mint a múlt évben, részvényenként 38 K = 19% lesz.

Vállalkozók figyelmébe. A nagyenyedi honvédcsapatok részére 1914. évben szállítandó élelmi cikkekre november 7-én d. e. 10 órakor a honvéd laktanya gazdasági hivatalában versenytárgyalás fog tartatni. Évi szükséglet: 16.644 kg. marhahús, 2995 kg. sertéshús, 124 kg. szalonna, 876 kg. sertészsír, 900 kg. rizs, 900 kg. dara, 350 kg. fehérliszt 5-ös, 200 kg. rántásliszt 7-es, 75,000 kg. burgonya, 900 kg. árpakása, 876 kg. vöröshagyma, 1350 kg. őrölt só, 25 kg. paprika, 5 kg. őrölt bors, 4 kg. fahéj, 5250 kg. száraz fehér bab, 1750 kg. lencse, 1200 kg. bors, 1800 liter ecet, 7 kg. köménymag, 1000 kg. kockacukor, 17.520 liter tej, 3260 drb. tojás, 748 kg. juhturó. Az ajánlatok november 7-én délelőtt 9 óráig nyújthatók be. Bánatpénz 5%.

Sz. 1128/1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és 1908. XLI. t.-c. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 283/1 számú végzése következtében dr. Orbonás Szever ügyvéd által képviselt Sztancsoi Anna javára 25 K 12 fill. jár. erejéig 1913. évi július hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 720 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök, marha-szekér, fa, nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósnak 1913. évi V. 283/2 számú végzése folytán 25 K 12 fill. tőkekövetelés, és eddig összesen 25 K 31 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Kudzsir, alperes lakásán leendő eszközzésére 1913. évi október hó 28-ik napjának d. u. 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1913. évi október hó 14-én.

Gödri Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

Sz. 1392/1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és 1908. XLI. t.-c. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járásbírósnak 1913. évi Sp. II. 751/4 számú végzése következtében dr. Ovári Gyula ügyvéd által képviselt Kurán Szavéta és társ. javára tjog. bek. s jár. erejéig 1913. évi október hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1539 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: marha-szekerek, sertések, ökrök, szena stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósig 1913. évi V. 699/1 számú végzése folytán tjog. bek. tőkekövetelés, és eddig összesen 188 K 50 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Felsőváros-vizen, alperesek lakásán leendő eszközésére 1913. évi november hó 3-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1913. évi október hó 19-én.

Gödri Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

143

Hirdetések jutányos árban felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Sz. 1311/1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és 1908. XLI. t.-c. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1913. évi 12734 számú végzése következtében dr. Muntean Aurél ügyvéd által képviselt „Dacia“ pénzintézet javára 53 K s jár. erejéig 1913. évi április hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1000 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járásbírósig 1913. évi V. 267/3 számú végzése folytán 53 K tőkekövetelés, ennek 1911. évi július hó 10-ik napjától járó 60% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 47 K 71

fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Piskincen, alperes lakásán leendő eszközésére 1913. évi október hó 30-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szászváros, 1913. évi október hó 16-án.

Gödri Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

144

Sz. 850/1913. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a és 1908. XLI. t.-c. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1913. évi 8753 számú végzése következtében dr. Szegő Henrik ügyvéd által képviselt Közgazdasági bank javára 930 K s jár. erejéig 1913. évi június hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1350 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: ló, szarvasmarha nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírósig 1913. évi V. 180 számú végzése folytán 930 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi január hó 26-ik napjától járó 60% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 122 K 95 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Algyógyalfalu községben, végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1913. évi november hó 6-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyógy, 1913. évi október hó 17-én.

Ruszyly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

145

Gépleány azonnal felvétetik a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.“-nál Klastrom-utca 1. szám.

Szám 5629/913.

Hirdetmény.

A városi tanács közhírré teszi, hogy a majsorsági pénztárról, valamint a város által kezelt alapokról az 1912. évre szerkesztett és a képviselőtestületől kiküldött bizottság által a központi számvevőség közreműködése mellett megvizsgált zárszámadásai, az 1886. évi XXII. t.-c. 142. §-a értelmében a városi tanács kiadóhivatalában, az 1913. év október hó napjának 17-ik napjától kezdve, 15 napon át november 1-ső napjáig nyilvánossá van téve, azokat ez idő alatt bárki megtekintheti és felmerülő észrevételeit írásban beadhatja.

Szászváros, 1913. október 16-án.

A városi tanács. Polgármester h.
Szász Sándor,
v. tanácsos.

142

Pascu Olivér

okl. mérnök

Szászváros, Berényi-utca 8.

Elvállal mindenféle földmérési, parcellázási és térképezési munkákat.

Tervez és épít: lakóházakat, villákat, gazdasági épületeket, rendes keskenyvágányu gazdasági és iparvasutakat, vasbeton födémekek és hidakat, csatornázásokat, vízvezetéseket stb.

Érdekelteknek mindenféle műszaki ügyben készséggel áll rendelkezésre.

102

26-35

„Lobstein“ antinicotin szivarkahüvely a legjobb.

Kizárólag csakis a M. Kir. dohány nagy- és különlegességi tőzsdében kapható, Szászvároson. 112 4-52

Időközi jelentés!

2 16-25

Ajánlja a cég a nagyérdemű közönség szives figyelmébe dusan berendezett áruháza különböző újdonságokkal, valamint férfi ruhák modern ízléssel való elkészítését raktáron levő hazai és angol szövetekekből.

+++++

Egyben van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Szénásy Gyula budapesti cég nődivat-kelme raktáranak képviselőjét Szászváros és vidéke részére átvettem.

Raktáron tartok kizárólag a cég részére készült kosztüm- és bluz-kelméket, valamint eredeti francia parket- és flanelleket.

Fennnevezett cég raktáranak teljes szövet-minta kollekcója bármikor vételkényszer nélkül megtekinthető. Tisztelettel

BENKŐ áruház.

Brassai Brutus Szászvároson

Raktáron tartok: ebédlő-, háló-, salon- és irodai bútorokat, valamint a legegyszerűbb bútorokban is nagy választék.

Szolid árak! Izléses kivitel!
Pontos kiszolgálás!

32-41

52

bútor-raktára

Ország-út 3. sz.

Ebédők és hálószobák 300 K-tól feljebb. Írásbeli megkeresések is a legnagyobb gyorsasággal intézettek el. A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

Brassai Brutus

bútor-raktáros és temetkezési intézet tulajdonos.